Универзитет у Београду
Филолошки факултет

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРА ЗА ИЗРАДУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. Орган који је именовао Комисију

На основу чланова 36 и 37 Статута Филолошког факултета Универзитета у Београду и члана 40 Закона о високом образовању Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду на X редовној седници одржаној 13. 9. 2021. године донело је Одлуку бр. 2833/1, којом смо изабрани у Комисију за одобрење теме за израду докторске дисертације коју је *мср Биљана Ристић* пријавила под насловом *Функције синтаксичког паралелизма у славеносрпским текстовима*

2. Састав Комисије

Др Александар Милановић, редовни професор за научну област Српски језик (Историја језика); датум избора у звање: 17. 4. 2019. године; запослен на Филолошком факултету Универзитета у Београду (председник Комисије)

Др Јелена Јовановић Симић, редовни професор за научну област Савремени српски језик (Стилистика), датум избора у звање: 26. 6. 2017. године; запослена на Филолошком факултету Универзитета у Београду (члан Комисије)

Др Исидора Бјелаковић, ванредни професор за научну област Српски језик и лингвистика; датум избора у звање: 16. 11. 2017. године; запослена на Филозофском факултет у Новом Саду (члан Комисије)

II БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Биљана С. Ристић рођена је 1990. године у Лесковцу. Основну школу и гимназију завршила је у Власотинцу као носилац Вукове дипломе и ђак генерације.

Током школовања је континуирано била учесник републичких такмичења из српског језика и књижевности у организацији Министарства просвете, као и оних која је организовао Центар за таленте. Од првог до четвртог разреда гимназије била је полазник семинара Лингвистике у Истраживачкој станици Петница, где је 2007. године објавила свој први рад из области језика: *Свадбена лексика на подручју сврљишко-заплањског говорног типа призренско-тимочког дијалекта*.

Основне студије српског језика и књижевности (група 01) завршила је на Филолошком факултету у Београду. Након дипломирања уписала је мастер студије на

истом смеру. Звање мастер професор језика и књижевности стекла је одбранивши рад *Анатомска лексика у ојконимима Србије* (ментор проф. др Михаило Шћепановић). Докторске академске студије на модулу Српски језик уписала је такође на Филолошком факултету у Београду, где је положила све испите предвиђене студијским програмом (120 ЕСПБ). Говори енглески језик, а служи се руским, француским и латинским. Оспособљена за рад у програмима за статистичку обраду података (*EZR, SPSS*).

III БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

а) Научни и стручни радови:

1) Ристић, Б. 2019. „Како је волео кнез – песма Што се боре мисли моје", *Књижевност и језик*, LXVI, 3–4, Београд: Друштво за српски језик и књижевност Србије, pp. 323–334. 0454-0689 M51
2) Ристић, Б. 2020. „Како се молио кнез — песма Молитва кнеза српског Михаила на брегу морском", *Српски језик - студије српске и словенске*, Београд: Научно друштво за неговање и проучавање српског језика, Филолошки факултет, 25, 1, pp. 581 - 599, 0354-9259, https://doi.org/10.18485/sj.2020.25.1.38, 2020. M23
3) Ристић, Б. 2020. „Како је лутао кнез – стилска анализа песме „Светски путник" кнеза Михаила Обреновића", *Узданица*, Јагодина: Педагошки факултет, Јагодина, 17, 1, pp. 161 - 170, 1451-673X, 10.18485/uzdanica.2020.17.1.9, 2020. M51
4) Ристић, Б. 2020. „Говорни чинови молби и захтева у писмима кнеза Михаила оцу Милошу Обреновићу", *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 49/3, Београд: Међународни славистички центар, pp. 111 - 121, 0351-9066, 10.18485/msc.2020.49.3.ch7, 2020. M51
5) Ристић, Б. 2020. „Апелатив глава у ојконимима Србије*", Савремена проучавања језика и књижевности*, ур. проф. др Милош Ковачевић и доц. др Јелена Петковић, Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет XI, 1, pp. 119 – 126.M45
6) Ристић, Б. 2020. „Народна мудрост код психијатра - како Владета Јеротић тумачи Вукове пословице", *Владета Јеротић : књижевник, научник и религиозни мислилац*, pp. 123 – 132. M44

б) Учешће с рефератима на научним скуповима:

1) *Песма Молитва кнеза српског Михаила на брегу морском,* на XIII међународном научном скупу *Српски језик, књижевност, уметност* у Крагујевцу, октобар 2018. године.
2) *Како наћи главу у језику и на мапи,* на XI научном скупу младих филолога Србије (Савремена проучавања језика и књижевности), на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу, марта 2019. године.
3) *Народна мудрост код психијатра – како Владета Јеротић тумачи Вукове пословице,* на научном скупу са међународним учешћем Владета Јеротић – књижевник, научник и религиозни мислилац, априла 2019. године.

4) *Разговорни језик у приватној преписци Светислава Вуловића и Кузмана Цветковића средином XIX века,* на 49. Међународном научном састанку слависта у Вукове дане на Филолошком факултету у Београду, септембра 2019. године.
5) *Обрасци учтивости у писмима кнеза Михаила оцу Милошу Обреновићу,* на Пројекатској секцији у оквиру Научног састанка слависта у Вукове дане на Филолошком факултету у Београду, септембра 2019. године.
6) *Где се баца правописно неисправан новински текст – (не)моћ српског правописа у журналистици,* на научној конференцији са међународним учешћем Наука и савремени универзитет – НИСУН 9 на Филозофском факултету у Нишу, новембра 2019. године.
7) *Још о анатомској лексици у ојконимима Србије,* на међународној конференцији Језици и културе у времену и простору 9 на Филозофском факултету у Новом Саду, новембра 2019.
8) *Маргиналната литература в Сърбия – вчера, днес, утре,* на међународној научној конференцији Литературната периферия: памет и употреби, на Факултету за словенске филологије Универзитета „Свети Климент Охридски" у Софији, новембра 2019.

IV ОЦЕНА ДА ЈЕ КАНДИДАТ ПОДОБАН ДА РАДИ ДИСЕРТАЦИЈУ

На основу увида у биографију и библиографију кандидата, Комисија констатује да мср Биљана Ристић има завршен четворогодишњи студиј српског језика и књижевности, да је завршио мастер студије српског језика, да је на докторaском студију извршеним обавезама стекао услове за пријаву дисертације, да је са рефератима учествовала на осам међунароедних и националних скупова, да има шест објављених научних радова у категоризованим научним часописима и тематским зборницима са научних скупова, од којих је један (2.) у међународном часопису (М23), а три (1, 3. и 4.) у часописима водећег националног значаја (М51). Комисија закључује да мср Биљана Ристић испуњава све услове за израду докторске дисертације.

V ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА

За ментора је предложен др Милош Ковачевић, редовни професор Филолошког факултета Универзитета у Београду.

Библиографија ментора са најмање пет јединица релевантних за област из које се ради докторска дисертација:

1. *Српски језик под лупом науке,* Београд: Завод за уџбенике, 2017. 247 стр. ISBN 978-86-17-19653-8 М42
2. *Стилске доминанте српских прозних писаца*, Андрићград: Андрићев институт, 2019, 321 стр. ISBN 978-99976-21-46-7 М42
3. *Кроз синтаксу српскога језика*, Подгорица: Матица српска - Друштво чланова у Црној Гори, 2020, 390 стр. ISBN 978-9940-580-76-6 М42

4. *Поезија у стилистичком кључу*, Андрићград: Андрићев институт, 2020, 336 стр. ISBN 978-99976-21-60-3 M42
5. *Стил и језик српских писаца*, Београд: Завод за уџбенике, 2015, 303 стр. ISBN 987-86-17-19061-1 M42
6. *Стилистика и граматика стилских фигура*, IV битно допуњено издање, Београд: Јасен, 2015, 380 стр. ISBN 978-86-6293-040-8 M42
7. Стилистиком кроз пјесму о књизи свијета Предрага Богдановића Ција, *Српски језик* XXII, Београд, 2017, 59-74. ISSN 0354-9259. UDK 821.163.41.80-1 Богдановић П. M23
8. Рассказы Братича с басенной аллегорией в качестве доминанты, *Књижевна историја* год. XLIX, бр. 162, Београд, 2017, 9-25. УДК 821.163.41.09-32 Братић Р. ISSN 0350-6428 M23
9. Стилистика у настави српскога језика, *Књижевност и језик,* LXV/1-2, Београд, 2018, 1-21. UDK 81'38 /371.3::811.163.41/ 811.163.41'38. https://doi.org/10.18485/kij.2018.65.1_2.1 M23
10. Соматске неконгруентне посесивне синтагме у српском језику, *Наслеђе,* XVI/43, Крагујевац, 2019, 11-28. ISSN 1820-1768; UDK 811.163.41'367'37 M23
11. (Не)супституентност везника И и А у координираној копулативној реченици, *Наслеђе* XVI/44, Крагујевац, 2019, 9-23. ISSN 1820-1768 УДК 811.163.41'367.634 / 811.163.41'367.335.1 M23
12. Симултаност перфективних предикација у зависносложеној временској реченици, *Српски језик*, XXV, Београд, 2020, 89-100. ISSN 0354-9259; UDK 811.163.41'367¸ https://doi.org/10.18485/sj.2020.25.1.8 M23
13. О фоничкој поезији – на примјерима поезије Мирољуба Тодоровића у: *Актуелна питања фонетике и фонологије српског језика*, уредник Милош Ковачевић, Вишеград, Андрићград: Андрићев институт, 2020, 357–382. ISBN 978-99976-21-65-8 M44
14. Синонимност падежних опозитних конструкција у српском језику, *Српски језик*, XXIII, Београд, 2018, 149-168. ISSN 0354-9259; UDK 811.163.41'367.4 https://doi.org/10.18485/sj.2018.23.1.6 M23

Комисија сматра да проф. др Милош Ковачевић испуњава све услове за ментора ове докторске дисертације, јер има објављено више од стотину радова о различим стилистичким темама српскога језика, укључујући више од педесет и синтаксичкостилистичких којима припада тема ове докторске дисертације.

VI ОЦЕНА О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ

1. Оцена формулације наслова тезе

Пошто ће се мср Биљана Ристић у својој дисертацији бавити истраживањем синтаксичких паралелизама у текстовима писаним на славеносрпском језику у периоду од средине 18. до средине 19. века, може се констатовати да предложени наслов није ни преширок, а ни преузак, и да потпуно одговора теми докторске дисертације.

Комисија закључује да је предложени наслов тезе *Функције синтаксичког паралелизма у славеносрпским текстовима* прикладан и да добро репрезентује суштину теме дисертационог истраживања.

2. Оцена предмета (проблема) истраживања

Предмет истраживања је синтаксички паралелизам у текстовима писаним на славеносрпском језику у периоду од средине 18. до средине 19. века. Притом се под *синтаксичким паралелизмом* сматрају случајеве када два или више делова исте реченице (или две одвојене реченице, или више одвојених реченица), у прозним или поетским текстовима различитих жанрова, имају симетрично распоређене синтаксичке елементе, с тим да ти елементи могу бити распоређени контактно или дистактно; могу бити и хомолексички, али не морају, другим речима: синтаксички паралелизми могу бити обогаћени другим фигурама понављања, али не морају.

Анализа ће обухватити лексички, синтаксички и текстуални ниво. Ићи ће се од плана стилематичности ка плану стилогености: прво ће се издвојити фигуре синтаксичког паралелизма и описати њихове структурне карактеристике, тј. начини на које су као стилеми оформљене, а онда ће се осветљавати њихова функционална вредност. Корпус ће чинити славеносрпски текстови наставли у од средине 18. до средине 19. века, и то текстови који припадају различитим жанорвима: а) књижевним жанровима (песме, романи, приповетке, посмртни говори, химне, похвале), б) публицистичким (нарочито предговори), в) научним (и научно-популарним), и в) административним жанровима (писма). Аутори тих текстова су сви "писци" тога периода: Захарија Орфелин, Јован Рајић, Доситеј Обрадовић, Јован Мушкатировић, Василије Дамјановић, Аврам Мразовић, Јоаким Вујић, Атанасије Стојковић, Лукијан Мушицки, Павле Соларић, Милован Видаковић, Сава Мркаљ, Јован Хаџић (Милош Светић) и Јован Стерија Поповић.

Славеносрпска епоха налази се на размеђи крупних књижевних, друштвених и историјских промена, које су се морале одразити и на њен језик. Како би се контекстуализовало то размеђе, ндокторанткиња ће се морати осврнути на оно кључно што јој је у језичком и књижевном развоју претходило, односно уследило након ње.

Период употребе славеносрпског језика поклапа се са класицистичким и сентименталистичким струјањима у нашој књижевности. Уопштено речено, синтаксички паралелизам је у класицистичким текстовима (нпр. Л. Мушицког, Ј. Хаџића, Ј. Стерију Поповића) одраз угледања на античке (и друге посредне) узоре и поштовања система правила како треба градити одређени текст да би се идеја изразила; у сентиментализму (нпр. код А. Стојковића и М. Видаковића) пак, овај синтаксичко-стилски поступак је у служби исказивања наглашене осећајности, разнежености и патоса. Анализа једног и другог типа текстова омогућиће издвајање (ин)варијантости текстова са синтаксичким паралелизмом као структурно-стилистичком доминантом.

Почетак краја славеносрпске епохе преклапа се са јачањем историјско-књижевно-језичког тријаса који чине: ослободилачке идеје и деловање, доминација народне књижевности и Вуков рад. Синтаксичко-стилистичка понављања сада произлазе из духа народног стваралаштва (пре свега из песама и пословица, које су у великој мери грађене баш на овом структурно-стилском принципу, али и других облика). Већ сама чињеница да се поклапа са сентиментализмом и класицизмом указује на то да ова синтаксичко-стилистичка категорија није стилски хомогена, али је оно што јој је у језику и

књижевности претходило, и оно што је уследило после ње, издваја као јединствени период интересантан за мултиаспекатску анализу.

Српски реторичари 19. века не користе термин *синтаксички паралелизам*, али у оним деловима својих реторика где пишу о фигурама понављања наводе примере и ове појаве у делима Доситеја Обрадовића, Милована Видаковића, Милоша Светића и других. Можемо рећи да је синтаксички паралелизам ту препознат као важна фигура, но не и именован по моделима данашње терминологије. Код савремених лингвиста, реторичара и књижевних историчара којои су писали о стваралаштву тога периода (Ј. Детерића, В. Јелића, А. Милановића, Љ. Суботић, Ј. Стевановић, М. Михајловић, А. Антић, В. Вукомановића Растегорца) увек се констатује постојање синтаксичког паралелизма као једне од битних структурно-стилистичких особина анализираних текстова.

Дисертација мср Биљане Ристић биће прво монографско деле посвећено посвећено типовима синтаксичког парелелизма не само у текстовима славеносрпског језика, него и у текстовима било ког другог типа српскога језика.

3. Библиографија прелиминарних истраживања

Биљана Ристић је приложила прелиминарни списак литературе од 191 библиографску јединицу. Сва наведена литература у вези је с различитим суштинским и додирним аспектима теме њене докторске дисертације:

1. Албијанић 2010: Александар Албијанић, *Прилози о српском предвуковском књижевном језику*, Београд – Нови Сад: Завод за уџбенике – Матица српска – Вукова задужбина.
2. Албин 1968а: Александар Албин, *Језик новина Стефана Новаковића* (1792–1794), Нови Сад: Матица српска.
3. Антић 2019: Александра Антић, Барокна геометрија реченице у делу Кратка всемирна историја (1831) Георгија Магарашевића, *Зборник радова Филозофског факултета = Recueil de travaux de la Faculté de philosophie = Buletin i punimeve të Fakultetit filozofik*, год. 49, бр. 1, стр. 141-163
4. Аристотел 2008: Aristotel, *Retorika*, Podgorica: Unireks.
5. Белић 1998: Александар Белић, *О великим ствараоцима*, Изабрана дела Александра Белића, књига 6, Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
6. Белић 1999: Александар Белић, *Историја српског језика: студије, расправе, критике*, Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
7. Бјелаковић 2012: И. Бјелаковић, Језик новина код Срба крајем XVIII и почетком XIX века. *An den Anfängen der serbischen Philologie. На почецима српске филологије. Сало дебелога јера либо азбукопротрес Саве Мркаља (1810–2010)*, Frankfurt am Mein, 49–80.
8. Бјелаковић/ Цветковић Теофиловић/ Милановић 2017: Исидора Бјелаковић, Ирена Цветковић-Теофиловић и Александар Милановић, *Речник славеносрпског језика. Огледна свеска*, Нови Сад: Матица српска.

9. Бјелаковић 2018: Исидора Бјелаковић, Речник славеносрпског језика – једнојезични или вишејезични речник?, *Српска лексикографија — речници српског језика као изворишта граматичких и семантичких истраживања* (pp.241-250)
10. Бјелаковић 2019: Исидора Бјелаковић, Језик докумената Архива Српске православне епархије будимске у Сентандреји (прва половина 18. века), *Научни састанак слависта у Вукове дане*, Vol. 48/1 (2019), 89-101.
11. Бошњаковић 2000: Жарко Бошњаковић, О понављању реченичних конституената, *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику,* књ. 43, Нови Сад, 65-72.
12. Веселинов 1974: Иванка Веселинов, "Реторика" Јована Стерије Поповића, *Зборник историје књижевности*. Књ. 9, Јован Стерија Поповић (1974), стр. 539-631.
13. Гамулеску 1982: Дорин Гамулеску, Јован Стерија Поповић и питања књижевног језика српског, *Научни састанак слависта у Вукове дане*, књ. 8, св. 1, 213-216.
14. Гиро 1964: Pierre Guiraud, *Stilistika*, Sarajevo: Veselin Masleša.
15. Григељ 1814; Josephus Grigely, *Institutiones oratoriae*, Budae
16. Грицкат 1966: И. Грицкат, У чему је значај и какве су специфичности славеносрпског периода у развоју славеносрпског језика, *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику*, IX, 61–66.
17. Грицкат 1987: Ирена Грицкат, Још нека питања у вези са славеносрпском епохом. *Јужнословенски филолог*, XLIII, 111–135.
18. Грицкат 1974: Ирена Грицкат, Положај синтаксе у Вуково време и у Вуковом делу, *Ковчежић*, XII, Београд, 56–60.
19. Грицкат 2004: Ирена Грицкат, *Студије из историје српскохрватског језика*, Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
20. Грковић Мејџор 2007: Јасмина Грковић Мејџор, Увод у историјску синтаксу, *Списи из историјске лингвистике*, Нови Сад, сремски Карловци, 11-60.
21. Грдинић 2007: Никола Грдинић, *Стални облици песме и строфе*, Београд: Народна књига.
22. Гутков 2005: Владимир П. Гутков, *Славистика – србистика. Изабрани радови*, Београд – Нови Сад: Завод за уџбенике и наставна средства – Вукова задужбина – Матица српска
23. Де Сосир 1997: Ferdinand de Sosir, *Opšta lingvistika*, Beograd: Nolit.
24. Деретић 1974: Јован Деретић, *Поетика Доситеја Обрадовића*, Београд: Вук Караџић
25. Деретић 1983: *Историја српске књижевности*, Београд: Нолит <приступљено 27. 06. 2021. на jovan_deretic-istorija_srpske_knjizevnosti.pdf (savezguslarasrbije.rs) >
26. Дикро и Тодоров 1987: O. Dikro, C. Todorov, *Enciklopedijski rečnik nauka o jeziku*, 1 i 2, Beograd: Prosveta.
27. Еко 1973: Umberto Eko, *Kultura, informacija, komunikacija*, Beograd: Nolit.
28. Ерлих 1955: Victor Erlich, *Russian Formalism*, 'S-Gravenhage: Mouton & Co.
29. Живковић 1968: Драгиша Живковић, *Теорија књижевности са теоријом писмености*, Београд: Научна књига; Сарајево: Свјетлост.
30. Живковић 1991: Драгиша Живковић, *Токови српске књижевности : од класицизма и бидермајера до експресионизма*, Нови Сад: Матица српска.
31. Живковић 1997: Драгиша Живковић, *Европски оквири српске књижевности, књ. I*, Београд: Просвета.

32. Зима 1880: L. Zima, *Figure u našem narodnom pjesništvu s njihovom teorijom*, Zagreb: JAZU.
33. Ивановић 1995: Радомир Ивановић, *Обнова поетског говора : студије и огледи*, Подгорица: Културно-просвјетна заједница.
34. Ивић П. 1991: Павле Ивић, Доситејевски књижевни језик између славеносрпског и вуковског, *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 19/2, Београд, 5–14.
35. Ивић 1994: Павле Ивић, Смисао збивања у историји књижевног језика код Срба. *Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду*. XXIII: 15-30.
36. Ивић П. 1998: Павле Ивић, *Преглед историје српског језика*, Сремски Карловци; Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића; Будућност.
37. Јакобсон 1966: Роман Јакобсон, *Лингвистика и поетика*, Београд: Нолит.
38. Јакобсон 1978: Roman Jakobson, *Ogledi iz poetike*, Beograd: Prosveta.
39. Јелачић Србуљ 2007: Виолета Јелачић Србуљ, *Rhetorikè téchne : реторичка вештина кроз реторске вежбе*, Београд: Rhetorikè téchne
40. Јелић 1988: Војислав Јелић, *Стерија и Квнтилијан*, Нови Сад: Матица српска.
41. Јелић 2001: Војислав Јелић, *Античка и српска реторика*: Београд: Чигоја штампа.
42. Јерковић 1972: Јован Јерковић, *Језик Јакова Игњатовића*, Нови Сад: Матица српска.
43. Јерковић 1976: Јован Јерковић, *Језик Богобоја Атанацковића*, Нови Сад: Матица српска.
44. Јовановић Га. 1912: Гаврило Јовановић, Из историје српског књижевног језика, *П. о. Годишњица Н. Чупића*, књ. 31, Београд, 67-106.
45. Јовановић Го 2011: Гордана Јовановић, Од ћирилометодијевског до вуковског превода Новог Завета, *Археографски прилози : зборник радова Археографског одељења Народне библиотеке Србије,* Београд, 79-101.
46. Јовановић Је 2006а: Јелена Јовановић, Синтакса и стилистика српских народних пословица I, Београд: Јасен.
47. Јовановић Је 2006б: Јелена Јовановић, Синтакса и стилистика српских народних пословица II, Београд: Јасен.
48. Калер 1990: Џонатан Калер, *Структуралистичка поетика – структурализам, лингвистика и проучавање књижевности*, Београд: Српска књижевна задруга.
49. Кант 1990: Imanuel Kant, *Logika*, Beograd: Grafos.
50. Калер 1990: Џонатан Калер, *Структуралистичка поетика*, Београд: Српска књижевна задруга.
51. Калер 1997: Džonatan Kaler, *Teorija književnosti*, Beograd: Službeni glasnik.
52. Караџић 1826: Вук Караџић, Главне разлике између данашњега славенскога и српског језика, *Даница: забавник за годину*, 41-69.
53. Катнић Бакаршић 1999: Marina Katnić Bakaršič. *Lingvistička stilistika,* Budapest: Open society institute : Center for publishing development : Electronic publishing program,
54. Катнић Бакаршић 1999: Марина Катнић Бакаршић, *Лингвостилистичка стилистика*, Сарајево: Научна и универзитетска књига.
55. Катнић Бакаршић 2001: Marina Katnić Bakaršić, *Stilistika*, Sarajevo: Ljiljan.
56. Кашић 1968: Јован Кашић, *Језик Милована Видаковића*, Нови Сад: Филозофски факултет.
57. Квинтилијан 1967: Marko Fabije Kvintilijan, *Obrazovanje govornika*, Sarajevo: Veselin Masleša

58. Килибарда 1985: Новак Килибарда, Вуковска усмена прича као баштина писане приповијетке, *Научни састанак слависта у Вукове дане. књ. 14, св. 3,* Београд, Нови Сад, Приштина. 165-172.
59. Ковачевић 1987: Милош Ковачевић, Градационе конструкције у Вуковом и данашњем језику, *Зборник радова о Вуку Стефановићу Караџићу*, сарајево, 225-238.
60. Ковачевић 1989: Милош Ковачевић, Семантичка утемељеност стилогености кумулације, *Књижевност и језик,* XVIII/2, Сарајево, 63-73.
61. Ковачевић 1990: Милош Ковачевић, Ентимемско и епифонемско структурирање дискурса у „Горском вијенцу", *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 18/2, Београд, 390-400.
62. Ковачевић 1994: Милош Ковачевић, Хомографијска и хомофонијска фигурација у афоризму, *Словеса*, 1/1-2, Бања Лука, 83.
63. Ковачевић 2000: Милош Ковачевић, *Стилистика и граматика стилских фигура*, Крагујевац: Кантакузин.
64. Ковачевић 2012: Милош Ковачевић, *Лингвостилистика књижевног текста*, Београд: СКЗ.
65. Ковачевић 2013а: Милош Ковачевић, *Лингвостилистика*, Београд: СКЗ.
66. Ковачевић 2013б: Милош Ковачевић, Типови еквивалентности у поезији Слободана Ракитића, *Књижевно дело Слободана Ракитића : зборник радова са научног скупа одржаног у Рашки, 5. и 6. октобра 2012,* Рашка, 93–117
67. Ковачевић 2014: Милош Ковачевић, Фигуративно-кохезиони паралелизам у Његошевој пјесми Мисао, *Од косовског завета до Његошевог макрокозма : Петар II Петровић Његош (1813-2013),* Косовска Митровица, 673–692.
68. Ковачевић 2015: Милош Ковачевић, *Стил и језик српских писаца*, Београд: Завод за уџбенике
69. Коен 1986: Ž. Koen, *Teorija figure*, u zb. *Metafora, figure i značenje*, priredio L. Kojen, eograd: Prosveta, 253-289.
70. Кojен 1981: Леон Кojен, О неким глаголским конструкцијама у српскохрватском, *Јужнословенски филолог*, 37, Београд, 55–89.
71. Кojен 1996: Леон Кojен, *Студије о српском стиху*, Сремски Карловци, Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића.
72. Красни 2014: Јан Красни, Књижевни сусрети у Лајпцигу и превођење као делатност вуковске традиције, *Призор*, 89-91.
73. Кречмер 1987: Ана Кречмер, Српски књижевни језик у деценијама пре Вука (језичка анализа славеносрпских текстова: проблеми и могућности), *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 17/2, 139–149.
74. Кречмер 1989: Anna Kretschmer, *Zur Methodik der Untersuchung älterer slavischer schriftsprachlicher Texte (am Beispel des slavenoserbischen Schrifttums),* München.
75. Кречмер 1990: А. Кречмер, Неколико напомена поводом 30-годишњег јубилеја истраживања славеносрпског доба, *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику*, XXXIII, 221–231.
76. Кречмер 2007: Ана Кречмер, О синтакси предстандардних фаза језичког развоја (на материјалу руске и српске писмености), *Зборник Матице српске за славистику*, бр. 71-72, Нови Сад, 47-49.

77. Кречмер 2015: Ана Кречмер, Вукова реформа и језичка полемика славеносрпских писаца, *Вук Стефановић Караџић (1787-1864-2014)*, Београд, 137-144.
78. Кристал 1988: Dejvid Kristal, *Enciklopedijski rečnik moderne lingvistike,* Beograd: Nolit.
79. Кугел 1981: James Kugel: *The idea of biblical poetry*. Parallelism and Its History. *New Heaven and London: Yale University Press*
80. Куна 1970: H. Kuna, *Jezičke karakteristike književnih djela Dositeja Obradovića*. Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine. Odjeljenje istorijsko-filoloških nauka, knj. 21.
81. Лаусберг 1990: Heinrich Lausberg, *Handbuch der literarischen rhetorik,* Franz Steiner Verlag Stuttgart
82. Лешић 2008: Z. Lešić, *Teorija književnosti*, Beograd: Službeni glasnik.
83. Ломоносов 1748: Михаил Ломоносов: *Краткое руководство к красноречию*, в Петербург : Типографія императорской академіи наук (доступно на: Lib.ru/Классика: Ломоносов Михаил Васильевич. Краткое руководство к красноречию)
84. Лотман 1976: Jurij Lotman, *Struktura umetničkog teksta*, Beograd: Nolit
85. Лоут 1753: Robert Lowth, De sacra poesi Hebraeorum: Praelectiones academicae Oxonii habitae; subjicitur metricae Harianae brevis confutatio: oratio Crewiana, Oxonii: Typographeo clarendoniano.
86. Лоут 1778: Robert Lowth, Isaiah. A New Translation; with a Preliminary Dissertation, and Notes Critical, Philological, and Explanatory, 2 Vols., London : printed by J. Nichols; for J. Dodsley, and T. Cadell
87. Лоут 1787: Robert Lowth Lectures on the Sacred Poetry of the Hebrews. 2 Vols. Hildesheim: Georg Olms Verlag
88. Majenova 2009: Marija Renata Majenova, *Teorijska poetika*, Beograd: Službeni glasnik.
89. Малетић 1855: Ђорђе Малетић, *Риторика*, У Београду : У Правителственой Кньигопечатньи Княж. Србскогъ (доступно на: http://digital.bms.rs/pub.php?s=R19Sr-II-525/1)
90. Маринковић и др. 2000: Радмила Маринковић, Нада Милошевић-Ђорђевић, Злата Бојовић, Душан Иванић и Новица Петковић, *Кратак преглед српске књижевжности*, Београд: Лирика.
91. Матовић 2013: Весна Матовић, Доситеј и „доситејевски" дух у Српском књижевном гласнику (1910-1914), *Међународни научни скуп у српској историји и култури, Београд, Нови Сад,* 163–178
92. Мијач 1954: Божидар Мијач, *Доситеј као проповедник, Весник савеза удружења православниог свећтенства*, бр. VI, 118-119.
93. Милановић 2002: Александар Милановић, Стевановићева виђења предвуковског периода развоја српског књижевног језика, *Живот и дјело академика Михаила Стевановића : радови са научног скупа Подгорица, 16. и 17. маја 2002. године*, Подгорица, 315-329.
94. Милановић 2007: Александар Милановић, Творбена и лексичка конкуренција у језику Јована Суботића, *Научни састанак слависта у Вукове дане*, Београд, 257–267.
95. Милановић 2006: Александар Милановић, *Кратка историја српског књижевног језика*, Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.

96. Милановић 2013: Александар Милановић, *Језик весма полезан*, Београд: Друштво за српски језик и књижевност Србије.
97. Милановић 2014а: Александар Милановић, *Језик Јована Суботића*, Београд: Филолошки факултет Универзитета у Београду – Чигоја штампа.
98. Милановић 2014б: Александар Милановић, Жанр као ресурс за истраживање историје српских књижевних језика у 18-19. веку, *Српски језик и његови ресурси: теорија, опис и примене. 3*, 175-180.
99. Милановић 2014: Александар Милановић, Ивићева синтеза развоја типова књижевних језика код Срба, у: *Српски језик у огледалу Српске књижевне задруге*, Београд: Српска књижевна задруга, 93–112.
100. Милановић 2015а: Александар Милановић, Идентитет српског књижевног језика кроз историју, *Узданица*, год. 12, бр. 1, Крагујевац, 55-62.
101. Милановић 2015б: Александар Милановић, Рана Вукова језичка свест и статус славенизама : (1814-1818), *Вук Стефановић Караџић : (1787-1864-2014)*, Београд, 145–157.
102. Милановић/Бјелаковић 2016: Александар Милановић и Исидора Бјелаковић, Толстојева периодизација и питање жанра, у: *Slavische Geisteskultur: Ethnolinguistische und philologische Forschungen. Teil 2 / Славянская духовная культура: этнолингвистические и филологические исследования. Часть 2* (ред. А. А. Алексеев, Н. П. Антропов, А. Г. Кречмер, Ф. Б. Поляков, С. М. Толстой), Franfurt am Main – Bern – Bruxelles – New York – Oxford – Warszawa – Wien: Peter Lang, 2016, 197–217.
103. Милановић 2017: Александар Милановић, Морфологија у Суботићевој Српској граматици (1847), *Морфологија и морфосинтакса српског језика; Утицај глобализације на структуру српског језика. 1; Научни састанак слависта у Вукове дане,* Београд, 65–76.
104. Милановић 2018: Александар Милановић, Одраз стандарднојезичке ситуације у новинама читалишта београдског (1847-1849), *Година 1847: преломна тачка савремене српске културе*, Београд, 109–129.
105. Милановић 2018: Александар Милановић, Славеносрпски текст, *Семинар српског језика, књижевности и културе : Предавања* 7. Стр. 131-139
106. Милановић 2019: Александар Милановић, Корелације између периодизација књижевног језика и периодизација књижевности, *Периодизација нове српске књижевности : поводом 150. годишњице рођења Павла Поповића (16. IV 1868 - 4. VI 1939)* / уредник Злата Бојовић, Београд: 137-149.
107. Микић 1979: Радивоје Микић, Теорија текста*, Књижевна критика, бр. 3, Београд, 1979, 7-13.*
108. Михајловић 2019: Милица Михајловић, Барокна геометрија реченице у драми Невиност или Светислав и Милева (1827) Јована Стерије Поповића, *Баштина : гласник.* св. 48, стр. 67-87
109. Младеновић 1964: Александар Младеновић, *О народном језику Јована Рајића*, Нови Сад: Матица српска.
110. Младеновић 1969: Александар Младеновић, Однос између домаћих и рускословенских елемената у књижевном језику код Срба пре његове Вуковске стандардизације, *Зборник за филологију и лингвистику; књ. 12*, Нови сад, 43–51.

111. Младеновић 1984: Александар Младеновић, *Филолошко дело Саве Мркаља*, Ковчежић; 1983-1984, књ. 20/21, 3-25.
112. Младеновић 1972: А. Младеновић, Језик трију цеклинских писама из друге половине 18. вијека, *Зборник за језик и књижевност*, Књига 1, Титоград, 1972, 45–58.
113. Младеновић 1978: А. Младеновић, О неким питањима и особинама славеносрпског типа књижевног језика, *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику*, XXI/1, 93–112.
114. Младеновић 1988: Александар Младеновић, Славеносрпски језик у Вуково време, *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 17/2, 119–125.
115. Младеновић 1989: Александар Младеновић, *Славеносрпски језик*, Нови Сад – Горњи Милановац: Књижевна заједница Новог Сада – Дечје новине.
116. Младеновић 1995: Александар Младеновић, Славеносрпски књижевни језик - почеци и развој, *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику = Archivum philologicum et linguisticum*. Год. 38, књ. 2 (1995), стр. 103-117.
117. Младеновић 1996: Александар Младеновић, Допринос рускословенског језика формирању српског књижевног језика новијег времена, *Зборник радова Словенске културе и историја међусловенских веза*, Београд, 99-102.
118. Младеновић 2000: Александар Младеновић, Млади Јован Стејић - о српском књижевном језику и писму на почетку свог списатељског рада, *Јужнословенски филолог : повремени спис за словенску филологију и лингвистику*. ISSN 0350-185X. - Књ. 56, бр. 1/2 (2000), стр. 687-697.
119. Младеновић 2008: Александар Младеновић, *Историја српског језика : одабрани радови*, Београд: Чигоја штампа.
120. Мразовић 1821: Аврам Мразовић, *Руководство к славенскому красноречију*, В° Бѝдинѣ градѣ : Писменѣ Кр. Унїверсїтета Унгарскагѡ (доступно на: http://digital.bms.rs/pub.php?s=R19Sr-II-708.2)
121. Мразовић 2015: Аврам Мразовић, *Руководство за словенско красноречје*, Сомбор: Градска библиотека : Историјски архив ; Београд : Вукова задужбина (Превео прота-ставрофор Миливој П. Мијатов.)
122. Мукаржовски 1987: Jan Mukaržovski, *Struktura, funkcija, znak, vrednost*, Beograd: Nolit
123. Мунен 1981: Ž. Munen, *Lingvistika i filozofija*, Beograd: BIGZ.
124. Нуорлуото 1998: Nuorluoto, Juhani, J*ovan Stejic's Language. A contribution to the History of the Serbo-Croatian Standard Language. Slavica Helsingiensia 8.* Helsinki: Department of Slavonic Languages, University of Helsinki.
125. Нуорлуото 2017: Јуси Нуорлуото, *Језик Јована Стејића. Допринос историји стандардног језика код Срба*, Нови Сад – Београд: Матица српска – Завод за уџбенике, Вукова задужбина.
126. Нушић 2005: Бранислав Нушић, *Реторика*, Београд: Просвета.
127. ОС 2017: *Речник славеносрпског језика : огледна свеска* (прир. Исидора Бјелаковић, Ирена Цветковић Теофиловић и Александар Милановић), Нови Сад: Матица српска.
128. Павић 1966: *Од барока до класицизма*, Београд: Нолит (Приредио Милорад Павић)

129. Павић 1979: Милорад Павић, *Историја српске књижевности класицизма и предромантизма : Класицизам*, Београд: Нолит.
130. Павић 1985: Милорад Павић, *Историја, сталеж и стил*, Нови Сад: Матица српска.
131. Павловић 2004: С. Павловић, Жанрови старосрпског пословноправног стила, *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 32/1, 223–234.
132. Павловић 2013: С. Павловић, Функционалностилско раслојавање старосрпске пословноправне писмености, *Узроци и механизми синтаксичких промена у српском језику*, Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 341–368.
133. Петровић 1975: Sreten Petrović, *Retorika*, Niš: Gradina.
134. Петковић 1990: Новица Петковић, *Огледи из српске поетике*, Веоград: Завод за уџбенике и наставна средства.
135. Пипер 1995: Предраг Пипер, Парономазија као предмет лингвистике и реторике : на примерима српских и руских књижевних и новинских текстова, *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 23, 2, Београд, 41-51.
136. Пипер 1998: Предраг Пипер, *Увод у славистику 1,* Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
137. Пипер 2000: Предраг Пипер, О анафорском ротирању антецедената у српском језику, *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику* ; бр. 43. Нови Сад, 463-470.
138. Пирс 1979: Charles Sanders Pierse, *Collected Papers*, Cambridge: Harvard University Press
139. Половина 1987: Vesna Polovina, *Leksičko-semantička kohezija u razgovornom jeziku*, Beograd: Filološki fakultet.
140. Поповић М. 1985: М. Поповић, *Историја српске књижевности*. *Романтизам*. књ. 1. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
141. Поповић Љ. 1967: Љубомир Поповић, Проблем понављања једног реченичког дела, *Наш језик, књ. 16. св. 4*, Београд, 270-290.
142. Поповић 2004: Љубомир Поповић, *Ред речи у реченици*. Београд: Друштво за српски језик и књижевност Србије.
143. Поповић 2007: Tanja Popović, *Rečnik književnih termina*, Beograd: Logos Art.
144. Прањић 1968/1985: K. Pranjić, *Jezik i književno djelo (Ogledi za lingvostilističku analizu književnih tekstova)*, Zagreb: Školska knjiga, Beograd: Nova prosveta.
145. Радовић 1987: Miodrag Radović, Književna aksiologija: problemi i teorije književnog vrednovanja u dvadesetom stoleću, Novi Sad: Bratstvo-Jedinstvo.
146. Реметић 1979: Слободан Реметић, О присуству рускословенских и славеоносрпских елемената у језику Вукове „Пјеснарице" (1814), *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 8/1, 337–343.
147. Речник 1985/1992: *Rečnik književnih termina*, red. D. Živković, Beograd: Institut za književnost i umetnost, Nolit.
148. Ристановић 1997: Цвијетин Ристановић, Бранко Радичевић између сентиментално-романтичне и Вуковске оријентације, *Српска вила : часопис за књижевност, умјетност и науку,* Бијељина, 44-55.

149. Пот 1984: Иштван Пот, Писци српског сентиментализма ствараоци читалачке публике, *Научни састанак слависта у Вукове дане*. Београд, Нови Сад, Приштина, књ 14, св. 3. (1984), стр. 115-122
150. Сафир 2004: Ken Safir, *The syntax of anaphora*, Oxford: Oxford University Press.
151. Силић 1984: J. Silić, *Od rečenice do teksta*, Zagreb: Liber.
152. Симеон 1969: Rikard Simeon, *Enciklopedijski rječnik lingvističkih naziva*, I i II, Zagreb: Matica hrvatska.
153. Симић 1991: Radoje Simić, *Uvod u filozofiju stila*, Sarajevo: Svjetlost.
154. Симић 1994: Радоје Симић, *Лингвистика стила*, Никшић: УНИРЕКС.
155. Симић 1998: Радоје Симић, *Општа стилистика*, Београд: Друштво за неговање и проучавање српског језика; Никшић: Јасен
156. Симић 2000: Радоје Симић, *Стилистика српског језика : књига 1 : Принципи стилске анализе : Фоностилистика*, Београд: Филолошки факултет.
157. Симић 2010: Радоје Симић, *Стилистика српског језика I*, Београд: Јасен
158. Симић и Јовановић 2002: Радоје Симић, Јелена Јовановић, *Основи теорије функционалних стилова*, Београд: Јасен.
159. Синтаксис 1976: *Синтаксис и стилистика* / [ответственный редактор Г. А. Золотова], Москва Наука.
160. Скерлић 1964: Јован Скерлић, *Историја нове српске књижевности,* Београд: Просвета.
161. Слобода 2015: Марија Слобода, Лирика Јована Суботића и Вук Стефановић Караџић*, Први светски рат и српска књижевност; Два века од Вукове Мале простонародне славеносрпске пјеснарице. 2*, Београд, 349-355.
162. Станковић 2010: Богољуб Станковић, *Славистика. Русистика. Србистика*, Београд: Чигоја штампа.
163. Стевановић 2018: Jovana Stevanović, Barokna geometrija rečenice u romanu Telemaka Stefana Živkovića*, Zbornik radova / Četvrti međunarodni interdisciplinarni skup mladih naučnika društvenih i humanističkih nauka [Konteksti, 1. decembar] 2017*, Novi Sad, 135-148.
164. Стојановић 2016: Јелица Стојановић, *Пут српског језика и писма*, Београд : Српска књижевна задруга
165. Суботић 1985: Љиљана Суботић, Јован Хаџић и граматичка терминологија Вуковске епохе, *Научни састанак слависта у Вукове дане*, Београд, 47–53.
166. Суботић 1989: Љиљана Суботић, *Језик Јована Хаџића*, Нови Сад: Матица српска.
167. Суботић 2002: Ljiljana Subotić, *Istorijska lingvistika*, Novi Sad: Filozofski fakultet.
168. Суботић 2004: Љиљана Суботић, *Из историје књижевног језика: «питање језика». Предавања из историје језика.* Нови Сад: Филозофски факултет. 145-191.
169. Суботић 2006: Ljiljana Subotić, Kojim je to jezikom pisao Sterija?, Jovan Sterija Popović - klasik koji nam se obraća, *Radovi sa Međunarodnog naučnog skupa održanog 24. i 25. marta 2006. godine na Univerzitetu Pariz IV - Sorbona*, 17-41.
170. Суботић 2007: Љиљана Суботић, „Барокна геометрија реченице доситејевског типа књижевног језика (Стеријин роман Дејан и Дамјанка)”, у:

Синтаксичка истраживања (дијахроно-синхрони план), Лингвистичке свеске, 6, Нови Сад, 240–252.
171. Суботић 2008: Љиљана Суботић, Модел граматике доситејевског типа књижевног језика, *Научни састанак слависта у Вукове дане,* Београд, 153–163.
172. Тимофејев 1950: Л. Тимофејев, *Теорија књижевности (основе науке о књижевности)*, Београд: Просвета.
173. Тодоров 1986: Ц. Тодоров, *Поетика*, Београд: Филип Вишњић.
174. Толстој 2004: Никита И. Толстој, *Студије и чланци из историје српског књижевног језика*, Београд – Нови Сад: Завод за уџбенике и наставна средства – Вукова задужбина – Матица српска.
175. Тошовић 2002: Бранко Тошовић, *Функционални стилови*, Београд: Београдска књига.
176. Трифуновић 1990: Ђорђе Трифуновић, *Азбучник српских средњовековних појмова*, Београд: Нолит.
177. Ћевриз Нишић 2017: Вера Ћевриз Нишић, Синтаксичко-стилистички модели епизеуксичке кумулације, *Липар : лист за књижевност, уметност и културу*, год. 18, бр. 62. Крагујевац, 183-193.
178. Ћорац 1974: Milorad Ćorac, *Stilistika srpskohrvatskog književnog jezika*, Beograd: Naučna knjiga
179. Унбегаун 1995: Борис Унбегаун, *Почеци књижевног језика код Срба*, Београд – Нови Сад: Вукова задужбина – Матица српска – Орфелин.
180. Флакер 1967: Aleksandar Flaker, Formalna metoda i njena sudbina, *Polja: mesečnik za umetnost i kulturu* 110/111, 14-15.
181. Фонтаније 1977: Pierre Fontanier, *Les figures des discours*, Paris: Flammarion
182. Фреге 1975: Gotlob Frege, O smislu i nominatumu, *Ideje*, 1975/1, Beograd, 97-115.
183. Херити 1983: Питер Херити, *Књижевни језик Емануила Јанковића*, Нови Сад: Матица српска.
184. Хобс 1651: Thomas Hobs, *Leviathan, or the matter, forme and power of a commonwealth ecclesiasticall and civil,* Printed for Andrew Crooke, at the Green Dragon in St. Paul's Churchyard
185. Хуњак 1976: Đurđica Hunjak, *Oblici ponavljanja u epskoj narodnoj poeziji*, Sarajevo: Institut za jezik i književnost, Odjeljenje za književnost.
186. Черемисина 1989: Н. В. Черемисина, *Русская интонация: поэзия, проза, разговорная речь*. – Москва.
187. Чигоја 2003: Бранкица Чигоја, Називи књижевног језика у дијахроној перспективи, *Терминолошка стандардизација лингвистичког описа савременог српског језика 3*, Београд, 289–294.
188. Чигоја 2006: Бранкица Чигоја, *Траговима српске језичке прошлости*, Београд: Друштво за српски језик и књижевност Србије.
189. Чигоја 2007: Бранкица Чигоја, Називи српског књижевног језика од најранијих времена до 1850. године, *Српски као страни језик у теорији и пракси: зборник радова*, Београд, 121-130.
190. Шкловский 1925: В. Шкловский, *О теории прозы*, Москва, 1925.
191. Шћепановић 2014: Михаило Шћепановић, Српска књижевна задруга од вуковског нормативног стилистичког приступа до лингвостилистике текста, *Српски*

језик у огледалу Српске књижевне задруге : зборник радова са научне конференције одржане у СКЗ, Београд, 197-212.

4. Циљеви истраживања, хипотезе и очекивани резултати

Основни циљ истраживања докторске дисертације Биљане Ристић *Функције синтаксичког паралелизма у славеносрпским текстовима* биће опис типова и функција синтаксичких паралелизама у текстовима писаним на славеносрпском језику у периоду од средине 18. до средине 19. века. Субкритеријално посматран тај опис подразумева да треба утврдити:

- Структурне доминанте синтаксичких паралелизама, постоје ли неки општи обрасци и који су;
- Локацију синтаксичког паралелизма (почетак, средина, крај стиха или реченице; на почетку, у средини, на крају прозног или поетског текста);
- Дистрибуцију структуре еквиваленцијских односа у зависности од:
    - жанра коме текст припада;
    - аутора;
- Функционалне вредности паралелизама;
    - Посебан осврт на стилогену улогу;
- Дистрибуција функционалних вредности еквиваленцијских односа у зависности од:
    - жанра коме текст припада;
    - аутора;
- Шта се понавља (врста речи, порекло);
- Да ли исти тип синтаксичког паралелизма у различитим жанровима има исту улогу (жанровско становиште);
- Да ли код истих аутора у различитим жанровима синтаксички паралелизам има исту улогу (ауторско становиште);
- Какав је однос (не)постојања риме и употребе паралелизама;
- Какав би одређени текст био без синтаксичког паралелизма (однос према краткости);
- Којим се фигурама осложњава синтаксички паралелизам и каква је њихова интерференција у случајевима када је текстуална секвенца двоструко или вишеструко стилематична, односно онеобичајена;
- Постоје ли разлике између славеносрпских класициста и сентименталиста у обликовању паралелизама и њиховој улози;
- Утицај синтаксичких паралелизама на унутрашњи и спољашњи склад текстова;
- Сумарно, значај паралелизама у славеносрпским текстовима.

Научна осветљења датих питања за полазиште ће имати следећих <u>*девет хипотеза*</u>**:**

1) Паралелизам је битан и фреквентан текстуални кохезивни елеменат;

2) Тип паралелизма зависи од жанровске припадности текстова (нпр. најчешћи су у песмама, а у прозним текстовима у посмртним говорима; најређи у публицистичким);
3) Учесталост њихове употребе зависи од тога ко им је аутор (неки аутори ће их у текстовима свих жанрова које су писали користити чешће од других);
4) Постоји разлика у улози синтаксичког паралелизма у зависности од књижевног правца коме припада текст;
5) Синтаксички паралелизам се најчешће осложњава морфосинтаксичким фигурама понављања (анафором пре свега; епифором и симплоком нешто ређе);
6) Исти тип синтаксичког паралелизма нема исту улогу у различитим жанровима (нпр. у некролозима има експресивну, у песмама ритмизацијску; у научним текстовима експликативну функцију);
7) Редуплицирање или мултиплицирање синтаксичке функције у истој позицији чешће је када је осложњено хомолексичким и хомоформним понављањима, него кад то није;
8) Контактно понављање је чешће од дистактног;
9) Синтаксички паралелизми (сумарно у свим жанровима и код свих аутора из корпуса) имају (ин)варијантне улоге.

Резултати дисертације треба да допринесу опису структурно-семантичке категорије синтаксичког паралелизма, његове стилематичности и стилогености у свим жанровима славеносрпског језика. Анализа синтаксичких паралелизама треба да покаже *коју од следећих улога и зашто* они имају у коме жанру текста или појединачном тексту: повећање кохезије у тексту / конекторска улога; наглашавање неке поруке, идеје или осећања; да се разоткрије и учини видљивијом структура текста – редуплицирана јединица постаје уочљивија; истицање значаја подударних елемената; синтаксичка интензификација; оживљавање приповедања; додатно оживљавање већ изазване представе; да се мисао појача и учини јаснијом; (до)давање силе и снаге говору; наглашавање емоционалности и психолошког стања; улога у узвишености стила; изазивање и усмеравање пажње читалаца; лудичка функција (поигравање језиком); патетичност; хумористички/комични ефекат; додатна експликација; начело формалног и семантичког устројства строфе; ритмизација стихова; надомештање недостатка риме; потврђивање; уверавање; експресивност; улепшавање; прецизност и зачудност.

Резултати рада несумњиво ће бити значајни за осветљење једног од доминантних стилистичких поступака славеносрпских текстова, али и текстова уопште, али теоријски и за област текстуалне лингвистике/лингвистике текста.

5.План рада

Биљана Ристић планира да њена дисертација *Функције синтаксичког паралелизма у славеносрпским текстовима* има следеће структурне делове, који на најбољи начин одражавају целину дисертационог истраживања:

- Теоријски део
  - Предмет рада
    Циљеви и хипотезе
  - Корпус

- О синтаксичком паралелизму
  - Дефиниције и поделе
  - Синтаксички паралелизам у антици
  - Синтаксички паралелизам у Библији
  - Синтаксички паралелизам у српској средњовековној књижевности
  - Синтаксички паралелизам у романтизму
  - Синтаксички паралелизам у различитим жанровима
  - Фигуре којима се осложњава синтаксички паралелизам (анафора, епифора, симплока, полисиндет...)
  - Преглед досадашњих истраживања о синтаксичком паралелизму
- О славеносрпском језику
  - Историјски развој
  - Периодизација
  - Књижевни правци
  - Аутори
  - Жанрови

– Истраживачки део
  - Анализа према жанровима
  - Анализа према ауторима
– Закључак
– Извори
– Литература
– Прилози

Дисертациони рад ће, дакле, чинити три главне целине: *уводни, главни и завршни део*.

У уводном делу говориће се о предмету, циљевима и задацима истраживања, са детаљним прегледом релевантних литературних података о синтаксичком паралелизму: дефиниције, место у различитим класификацијама стилских фигура, његов значај од античких времена до данас. Указаће се на то у којим се књижевностима и којим стилским формацијама јавља и како су се ти разни модалитети структурних и стилских вредности рефлектовали на синтаксички паралелизам у славеносрпској епоси.

Централни део рада обухватиће две мање целине: анализу ексцерпираних примера према жанровима (А) и анализу према ауторима (Б). Први део (А) подразумеваће приказивање и анализу примера употребе паралелизма у тексту посматрано са жанровског становишта. Други део (Б) обухватиће приказивање ексцерпираних примера класификованих према ауторима текстова у којима се јављају. Указаћемо на то код којих аутора је овај поступак чест у обликовању исказа, а код којих је редак. Указаће се и на разлике између аутора који припадају различитим стилским правцима и повезати одлике тих праваца и улогу синтаксичког паралелизма у остваривању тих одлика.У оба дела анализа ће се кретати од стилематичног према стилогеном плану.

Финални, закључни, део рада биће сумирање кључних резултата проведене анализе.

6. Методе истраживања

Што се пак метода који ће се у раду користити тиче, ексцерпираним примерима приступиће се из два методолошка аспекта: структурног и стилског. Метода структурне анализе базираће се на синтаксичком опису поновљених јединица, док ће стилска, поред дескрипције конкретних поступака и ефеката, обухватити и њихово именовање, чиме се отвара простор за класификацију. У анализи ће бити примењене и методе функционалне стилистике које ће се користити у делу рада у коме се посматра однос врсте текста и дистрибуције паралелизама.

VII ЗАКЉУЧАК СА ОБРАЗЛОЖЕНОМ ОЦЕНОМ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ И КАНДИДАТА

На основу наведених података Комисија констатује да је мср Биљана Ристић подобна за израду докторске дисертације.

На основу онога што је у пријави наведено о постављеним циљевима, хипотезама, методу рада и очекиваним резултатима Комисија констатује да је предложена тема *Функције синтаксичког паралелизма у славеносрпским текстовима* подобна за израду докторске дисертације.

На основу наведених података о предложеном ментору Комисија констатује да је проф. др Милош Ковачевић подобан за ментора предложене докторске дисертације.

Комисија предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да прихвати позитивне оцене о подобности кандидаткиње мср Биљане Ристић и предложене теме докторске дисертације *Функције синтаксичког паралелизма у славеносрпским текстовима*, а да се за ментора именује др Милош Ковачевић, редовни професор Филолошког факултета Универзитета у Београду.

Београд, 21. 9. 2021.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ:

_____

Др Александар Милановић, редовни професор

_____

Др Јелена Јовановић Симић, редовни проф.

_____

Др Исидора Бјелаковић, ванредни професор